

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Ọlórún Alágbára — Ìkẹkọ́ Bíbélì pẹ̀lú Àwọn Nọmbà Strong

ẸNI TÍ JÉSÚ JÉ KÍ Ó TÓ DÍ BÉTÌLÉHÈMÙ — OHÙN PÍPÒ, ANGÈLÌ OLÚWA, IGI LÓRÍ ÍSÁÀKÍ
Èkọ́ Ìpílẹ̀ Bíbélì — Ìhìnṣẹ̀rẹ̀ Jẹ́sù Kristi

ỌRÒ ÌṢÍ

Apá yìí nì bẹ̀èrẹ̀ ẹ̀nu ta ni Jẹ́sù, bẹ̀rẹ̀ láti ìፊፋፋpilẹ̀sẹ̀, nìbì tí Ọlórún ti wí pé, "Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán wa." Ó nì tọ ẹ̀ni tí a nì pè ní angẹ̀lì Olúwa, ẹ̀ni tí àwọn ènìyàn pàdé lójú kọ ojú tí wọn sì pè ní Ọlórún. Ó parí pẹ̀lú igi tí a fi lé Isaaki, ọmọ kan soṣo tí Abrahamu fẹ̀ràn. Gbogbo idáhùn wá láti inú Bíbélì fúnra rẹ̀, nínú ọ̀rọ̀ Bíbélì fúnra rẹ̀.

ÌBÉÈRÈ MÈTA TI ÌKÈKỌ́ YÌÍ DÁHÙN:

1. Bí Ọlórún bá jẹ́ ọ̀kan, ta ni "àwa" tí ó nì sọ̀rọ̀ nínú Jẹ́nẹ̀sìsì 1:26?
2. Ta ni angẹ̀lì Olúwa, tí àwọn ènìyàn pàdé lójúkojú tí wọn sì pè ní Ọlórún?
3. Kí ni igi tí a gbé sí orí Ísààkí, ọmọ kan soṣo náà, ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ sí?

ÀFÌKÀ ÌBÚDÙ

Isaiah 9:6 Nítorí a bí ọmọ kan fún wa, a fi ọmọkùnrin kan fún wa, iṣọba yóò sì wà ní èjìkà rẹ̀. A ó sì máa pè é ní Ìyanu Olúdámọ̀ràn, Ọlórún Alágbára, Baba ayérayé, Ọmọ ọba aládé Àlàáfíà.

ỌMỌ KAN NI A BÍ + ỌMỌKÙNRIN KAN NI A FI FÚN WA --> A Ó SÌ PÈ ORÚKỌ RẸ NÍ ỌLÓRÚN ALÁGBÁRA.

Ọgọ̀rùn-ún méjẹ ọ̀dún sáájú ibi Jẹ́sù, wòlù kan kòwé pé a oò pe ọmọ yìí ní Ọlórún alágbára. Ọmọ ọwọ́ Jẹ́sù dùbúlẹ̀ nínú ibùjẹun ẹ̀ran. Ka ẹ̀sẹ̀ náà pẹ̀lẹ̀pẹ̀lẹ̀. Àwọn ẹ̀sẹ̀ náà sọ gbogbo ọ̀rọ̀ inú ìkẹkọ́ yìí payá.

A. ỌLÓRÚN TÍ Ó WÍ PÉ "JẸ́ KÍ ÀWA" — ỌLÓRÚN KAN, ẸNI TÍ Ó JU ỌKAN LỌ TÍ Ó NÌ SỌRỌ

A1. Genẹ̀sìsì 1:26 Lẹ́yìn náà ni Ọlórún wí pé, "Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán ara wa, gégé bí àwa ti rí, kí wọn kí ó jẹ́ ọba lórí ẹ̀ja òkun, ẹ̀yẹ ojú ọ̀rún, ẹ̀ran ọ̀sìn, gbogbo ilẹ̀ àti lórí ohun gbogbo tí nì rìn lórí ilẹ̀." (27) Nítorí náà, Ọlórún dá ènìyàn ní àwòrán ara rẹ̀, ní àwòrán Ọlórún nì ó dá a, akọ àti abo nì ó dá wọn.

Ɛ JÉ KÍ A DÁ ÈNÌYÀN NÍ ÀWÒRÁN ARA WA, GÉGÉ BÍ ÀWA TI RÍ --> ỌLỌRUN DÁ ÈNÌYÀN NÍ ÀWÒRÁN ARA RÈ.

(Ìrònú tèmi fúnra mi: Ka Jénésìsì 1:26 àti Jénésìsì 1:27 papọ. Má ẹ rọ iyàtò tí ó wà láàrin ẹsẹ méjèjì. Jénésìsì 1:26 sọ "àwa" àti "wa." Jénésìsì 1:27 sọ "àwòrán ara rẹ" àti "Ọlọrun dá," ọkọ̀ọkan wọn ní ọrọ ẹni kan soṣo. Bibélì sọ ẹsẹ méjèjì légbẹ ara wọn láìní àforíjì. Bibélì kàn sọ méjèjì ni.)

A2. Genesisi 3:22 Olúwa Ọlọrun sì wí pé, “Ọkúnrin náà ti dàbí ọkan lára wa, ó mọ rere àti búburú. A kò gbọdọ jẹ kí ó na ọwọ rẹ kí ó mú lára ẹsò igi iyè kí ó sì jẹ, kí ó sì wà láààyè títi láéláé.”

ỌKÚNRIN NÁÀ TI DI GÉGÉ BÍ ỌKAN LÁRA WA, LÁTI MỌ RERE ÀTI BÚRÚKÚ.

A3. Genesisi 11:7 Ɛ wá, ẹ jẹ kí a sọkalẹ lọ, kí a da èdè wọn rú kí èdè wọn má ba à yé ara wọn mọ.”

ƐJÉ KÍ ÀWA SỌ KALÈ + KÍ ÀWA SÌ DA ÈDÈ WỌN RÚ.

A4. Isaiah 6:8 Nígba náà ni mo sì gbọ ohùn Olúwa wí pé, “Ta ni èmi yóò rán? Ta ni yóò sì lọ fún wa?”

Nígba náà ni èmi sì wí pé, “Èmi nìyí, rán mi!”

TA NI YÓÒ SÌ LỌ FÚN WA + NÍGBÀ NÁÀ NI ÈMI SÌ WÍ PÉ?

(Àwọn èrò ti ara mi: Wo Isaiah 6:8 dádádára. Isaiah 6:8 ní àwọn ọ̀nà méjèjì nínú gbólóhùn kan náà: "Ta ni èmi yóò rán" àti "ta ni yóò lọ fún wa." Olùsọ̀rọ kan náà lo ọ̀rọ ẹyọ àti ọ̀rọ púpọ pọ mọra wọn. Èyí kì í ẹ àṣìṣe ikòwé. Èyí kì í ẹ pé Ọlọrun ní lo ọ̀rọ púpọ láti ṣàpẹjúwe ara rẹ nikan. Àpẹrẹ kan náà máa ń ṣelẹ ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ igbà, nínú àwọn iwé Bibélì oríṣiríṣi, ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rúndún.)

A5. Deuteronomi 6:4 Gbọ iwọ Israẹli, Olúwa Ọlọrun wa, Olúwa kan ni. [H259 echad ■]

GBỌ IWỌ ISRAẸLI, OLÚWA ỌLỌRUN WA, OLÚWA KAN NI.

(Èrò-inú mi tìkarawa: Diutarónómì 6:4 ní ó ń darí gbogbo ikẹkọ̀ yí. Ọlọrun kan soṣo ni ó wà. Kì í ẹ ọlọrun méjì. Kì í ẹ ọlọrun méta. Kì í ẹ ọlọrun púpọ. Ɛsẹ Bibélì èyikéyí nínú ikẹkọ̀ yí tí ó bá dàbí pé ó ń fi Ọlọrun kejì hàn, a ti kà á ní àṣìṣe. Diutarónómì 6:4 ní àdánwò fún iyen. Ṣàkíyèsì ọ̀rọ Héberù tí ẹsẹ yí ló fún "ọkan." Ọ̀rọ náà ni echad. Echad ni ọ̀rọ kan náà tí a ló nígbà tí a pe alẹ àti òwúrò ní ọ̀jọ KAN, bí ó tilẹ jẹ pé apá méjì ní ọ̀jọ kan ní. Echad ni ọ̀rọ kan náà tí a ló nígbà tí a pe ọkúnrin àti aya rẹ ní ẹran-ara KAN, bí ó tilẹ jẹ pé ènìyàn méjì ní ọkúnrin àti aya. Bibélì yan ọ̀rọ fún "ọkan" tí ó lè gba ju ẹni kan lọ nínú rẹ. Íṣẹ́dà 1:26 wá kọ ọ̀rọ tí Ọlọrun sọ sílẹ pé "ẹ jẹ kí àwa.")

A6. Isaiah 45:5 Èmi ni Olúwa, àti pé kò sí èlòmíràn; yàtò sí èmi kò sí ọlọrun kan, Èmi yóò fún ọ ní okun, bí o kò tilẹ tí ì gbà mí,

ÈMI NI OLÚWA + ÀTI PÉ KÒ SÍ ÈLÒMÍRÀN + YÀTÒ SÍ ÈMI KÒ SÍ ỌLỌRUN KAN.

(Àwọn èrò tèmi: Aísáyà 45:5 sọ apá kejì òtítọ̀ yí. Ikẹkọ̀ yí kì yóò yera fún Aísáyà 45:5. Ọlọrun sọ ní gbangba pé kò sí Ọlọrun miiran léyìn òun. Ohunkóhun tí ikẹkọ̀ yí bá rí nínú iyókù àwọn ojú-iwé wònyí kò lè fi kún un pẹ̀lú Ọlọrun kejì. Ohun tí ikẹkọ̀ yí yóò rí lóòótọ̀ jẹ àjẹ̀jì tí ó sì dára ju Ọlọrun kejì lọ. Ikẹkọ̀ yí yóò rí Ọlọrun kan náà tí ó ń fi ara rẹ hàn fún àwọn ènìyàn.)

B. ẸNI TÍ A NPÈ NÍ ANGẸLI OLUWA — TÍ A TÚN NPÈ NÍ ỌLỌRUN

Ọ̀rọ Héberù tí a túmọ̀ sí "angẹli" ni malak (H4397). Malak túmọ̀ sí ẹni tí a rán nísẹ. Malak ń dárúkọ ịṣẹ tí a fi ránṣẹ ẹni náà, kì í ẹ ẹdà ẹni náà. Ṣàkíyèsì ohun tí Bibélì ẹ pẹ̀lú ẹni pàtàkì tí a rán nísẹ yí nínú àwọn àkọ̀sílẹ̀ tí ó tẹ̀lẹ̀.

B1. HÁGARI NÍNÚ AGINJÙ — Ó SỌ ORÚKỌ RÈ

Genesisi 16:7 Angẹli Olúwa sì rí Hagari ní ègbẹ̀ isun omi ní ijù, isun omi tí ó wà ní ègbẹ̀ ọ̀nà tí ó lọ sí Ṣurì. [H4397 malak ■] (8) Ó sì wí pé, “Hagari, ìránṣẹ Sarai, níbo ni o ti ń bọ, níbo sì ni iwọ ń lọ?” Ó sì dáhùn pé, “Mo ń sálọ kúrò lódò ọ̀gá mi Sarai ni.” (9) Angẹli Olúwa sì wí fún un pé, “Padà lọ sí ọ̀dò ọ̀gá rẹ kí o sì tẹríba fún un.” (10) Angẹli Olúwa náà sì fi kún fún un pé, “Èmi yóò sọ ọ di orílẹ̀-èdè ńlá, ìran rẹ kì yóò sì lónkà.”

ÈMI YÓÒ SỌ Ọ DI ORÍLẸ-ÈDÈ ẸNLÁ, ÌRAN RẸ KÌ YÓÒ SÌ LÓNKÀ.

Genesisi 16:13 Ó sì pe orúkọ Olúwa tí o bá sọrọ ní, “Ìwọ ni Ọlọrun tí ó rí mi,” nítorí tí ó wí pé, “Mo ti ri ẹni tí ó rí mi báyìí.”

Ó SÌ PE ORÚKỌ OLÚWA TÍ O BÁ SỌRỌ NÍ, “ÌWỌ NI ỌLỌRUN TÍ Ó RÍ MI.

(Èrò inú mi: Ohun méjì nínú Jénésìsì orí kerindínlógún gbòdò mú kí olùkàwé dúró. Ní àkókó, èni tí a ní pè ní "àngèlì Olúwa" sọ pé "Èmi yóò sọ irú-omọ rẹ di púpọ." Àngèlì Olúwa kò sọ pé "Olúwa yóò sọ irú-omọ rẹ di púpọ." Àngèlì Olúwa sọrọ gégé bí èni tí ń ẹ̀ ẹ̀sọdipúpọ náà fúnra rẹ. Èlẹ̀kejì, ọ̀rọ inú Bíbélì fúnra rẹ, kì í ẹ̀ ẹ̀rò Hágàrì, tí ó pe àngèlì Olúwa yìí ní "Olúwa tí ó bá a sọrọ." Hágàrì pe èni kan náà yìí ní "Ìwọ Ọlórún." Olùròyìn iwé Jénésìsì fọwọ sí i pẹ̀lú Hágàrì.)

B2. ỌWỌ LORI ISAACI — Ó FI ARA RẸ BURA

Gẹ̀nẹ̀sìsì 22:11 Sùgbọ̀n àngẹ̀lì Olúwa ké sí i láti ọ̀run wá wí pé "Abrahamu! Abrahamu!" Abrahamu sì dáhùn pé, "Èmi niyí." (12) Àngẹ̀lì Olúwa sì wí pé, "Má ẹ̀ fọwọ kan omọ náà, ìwọ kò sì gbòdò ẹ̀ é ni ohun kan. Nísinsin yìí ni mo mò pé o bẹ̀rù Ọlórún, nítorí pé ìwọ kò fi omọ rẹ, àní, omọ rẹ kan ẹ̀soso dù mí."

NÍTORÍ PÉ ÌWỌ KÒ FI OMỌ RẸ, ÀNÍ, OMỌ RẸ KAN ẸSOŞO DÙ MÍ.

Gẹ̀nẹ̀sìsì 22:15 Àngẹ̀lì Olúwa sì tún pe Abrahamu láti ọ̀run wá lẹ̀ẹ̀kejì. (16) Ó sì wí pé, Olúwa wí pé, "Mo fi ara mi búra, níwọ̀n bí ìwọ ti ẹ̀ ẹ̀yí, tí ìwọ kò fi omọ rẹ, àní, omọ rẹ kan ẹ̀soso dù mí, (17) nítòótọ, ní bíbùkún èmi ó búkún fún ọ, àti ní bíbísì èmi ó sì mú ọ bí sí i bí i iràwọ ojú ọ̀run àti bí iyanrìn etí Ọkun. Irú-omọ rẹ yóò sì gba ẹnu ibodè àwọn ọ̀tá wọn, (18) àti nípasẹ̀ irú-omọ rẹ ni a ó ti búkún fún gbogbo orílẹ̀-èdè ayé nítorí tí ìwọ gbórò sí mi lẹnu."

ARA MI NI MO FI BÚRA, NI OLUWA WÍ --> NÍNÚ IRU-OMỌ RẸ NI GBOGBO ORÍẸ-ÈDÈ AYÉ YÓÒ TI GBA IBUKÚN.

(Àwọn èrò ti ara mi: Gbẹ̀ àwọn gbolohun méjì yẹ wò nínú Gẹ̀nẹ̀sìsì 22:11-18. Gbolohun àkókó ni "Ìwọ kò fi omọ rẹ dù mí." Abrahamu ní fi omọ rẹ rúbọ sí Ọlórún. Èni tí ń sọrọ nínú gbolohun yìí sọ pé a kò dù omọ náà lówọ èni tí ń sọrọ. Gbolohun kejì ni "Èmi fi ara mi búra, ni Olúwa wí." Ní igbà àtíjọ, èni tí ń búra a máa fi èni kan tí ó tóbi ju òun lọ búra. Ońsẹ̀ tí a dá tí ó kàn ní fi ihìn ránşẹ̀ kí í fi ara rẹ búra. Ońsẹ̀ tí a dá kí í fi orúkọ Ọlórún tí ó jẹ mọ májẹmú fi ọwọ sí ibúra. Heberu 6:13 fún idí náà. Heberu 6:13 sọ pé Ọlórún fi ara rẹ búra. Heberu 6:13 sọ idí náà pé: "nítorí tí kò sí èni tí ó tóbi ju òun lọ tí ó lè fi búra.")

B3. JAKOBU BA OKUNRIN KAN JAGUN — Ó SÌ SỌ ORÚKỌ IBI NÁÀ NI "OJÚ ỌLÓRUN"

Gẹ̀nẹ̀sìsì 32:24 Ó sì ku Jakọbu nikan, ọ̀kúnrin kan sì bá a ja ijàkadì títí ó fi di àfẹ̀mọ́júmọ. (25) Sùgbọ̀n nígbà tí ọ̀kúnrin náà rí i pé òun kò le borí Jakọbu, ó fọwọ kàn án ní ọ̀ókán ibi tí eegun itan ti bẹ̀rẹ, egungun náà sì yẹ kúrò lórí ike, bí ó ti ń ja ijàkadì. (26) Nígbà náà ni ọ̀kúnrin náà wí fún un pé, "Jẹ kí ń máa lọ, nítorí ojúmọ ti mọ." Sùgbọ̀n Jakọbu dá a lóhùn pé, "Èmi kò ní jẹ kí o lọ, àyàfi bí o bá sùre fún mi."

OKÚNRIN KAN SÌ BÁ A JÌJAKADÌ --> EMI KÌ YÓÒ JẸ KÍ Ọ LỌ, BÍ KÒ Ẹ KÍ O SÚRE FÚN MI.

Gẹ̀nẹ̀sìsì 32:28 Nígbà náà ni ọ̀kúnrin náà wí pé, "Orúkọ rẹ kí yóò jẹ Jakọbu mọ bí kò ẹ̀ Israẹli, nítorí pé ìwọ ti bá Ọlórún àti èniyàn ja, o sì borí." (29) Jakọbu sì bẹ ọ̀kúnrin náà pé, "Sọ orúkọ rẹ fún mi." Sùgbọ̀n ọ̀kúnrin náà sá à dáhùn pé, "Èéşẹ tí o ń béèrè orúkọ mi?" Lẹyìn náà ó sùre fún Jakọbu nìbẹ. (30) Jakọbu sì pe orúkọ ibẹ̀ ní Penieli pé, "Mo rí Ọlórún ní ojúkojú, síbẹ a dá ẹmí mi sí."

GÉGÉ BÍ OMỌ-ALÁDÉ NI ÌWỌ NI AGBÁRA PẸLÚ ỌLÓRUN --> MO TI RÍ ỌLÓRUN OJÚ SÍ OJÚ, ẸMÍ MI SÌ YE.

(Àwọn iròunú ti ara mi: Eşẹ̀ Jénésìsì 32 pe èni yìí ní ọ̀kúnrin kan. Ọ̀kúnrin yìí tí ó bá Jakọbu ja sọ pé Jakọbu ní agbára PẸLÚ ỌLÓRUN. Jakọbu sọ orúkọ ilẹ̀ náà ní "ojú Ọlórún." Jakọbu sọ pé a dá ẹmí òun sí. Jakọbu bèèrè orúkọ lówọ ọ̀kúnrin yìí. Jakọbu kò rí orúkọ kankan gbà, ibèèrè kan ẹ̀soso ni ó gbà padà. Rántí ibèèrè aláidáhùn yìí nípa orúkọ náà. Ibèèrè kan náà tún wá padà, nínú iwé miiran nínú Bíbélì, ọ̀pọ̀ ọ̀górún-ún ọ̀dún lẹyìn náà.)

B4. IGBÓ TÍ Ó JÓ — ANGẸLI ẸNI TÍ Ó JẸ EMI NIYI

Eksodu 3:2 Nìbẹ̀ ni àngẹ̀lì Olúwa ti yọ sí i nínú ọ̀wọ-iná tí ń jó láàrín igbó. Mose rí i pé iná ń jó nínú igbó sùgbọ̀n igbó kò run. (3) Nígbà náà ni Mose sọ pé, "Èmi yóò lọ wo ohun iyanu yìí, idí tí iná kò fi jó igbó run." (4) Nígbà tí Olúwa rí i pe Mose ti lọ láti lọ wò ó, Ọlórún ké pé é láti àárín igbó náà, "Mose! Mose!" Mose sì dáhùn ó wí pé, "Èmi niyí." (5) Olúwa sì wí fún Mose pé, "Má ẹ̀ súnmọ ihín yìí, bó sálúbàtà rẹ kúrò ní ẹ̀şẹ̀ rẹ, nítorí ibi tí ìwọ dúró sí i nì ilẹ̀ mímmọ ni." (6) Nígbà náà ní ó wí pé, "Èmi ni Ọlórún baba rẹ, Ọlórún Abrahamu, Ọlórún Isaaki àti Ọlórún Jakọbu." Nítorí idí ẹ̀yí, Mose sì pa ojú rẹ mọ, nítorí ó bẹ̀rù láti bojú wo Ọlórún.

ANGẸLI OLUWA FARAHÀN NÍNÚ ỌWỌ INÁ --> OLÓRUN SÌ PẸ É LÁTI INÚ IGBÓ NÁÀ WÁ.

Eksodu 3:14 Ọlórún sì sọ fún Mose pé, "èmi ni ti ń jẹ èmi ni. Èyí ni ìwọ yóò sọ fún àwọn ará Israẹli: 'èmi ni ni ó rán mi sí i yín.'"

EMI NI TI Ẹ JẸ EMI NI --> EMI NI NI Ó RÁN MI SÍ I YÍN.

(My personal thoughts: Exodus 3:2 says the angel of the LORD. Exodus 3:4 says the LORD, and God. The same bush, the same fire, and the same voice appear in both verses, two verses apart. The Bible never treats this as a contradiction. This same voice then gives the name that Israel would carry for ever: I AM THAT I AM.)

B5. MANOAH ATI IYAWO RÈ — ORÚKỌ TÍ Ó JÉ ÌYALÉNU

Onidajo 13:3 Angẹli Olúwa fi ara han obìnrin nàà, ó sì wí fún un pé, “Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé iwọ yàgàn, iwọ kò sì tí ì bímọ, iwọ yóò lóyún, iwọ yóò sì bí ọmọkùnrin kan.

ANGẸLI OLÚWA FI ARA HAN OBÌNRIN NÀÀ, Ó SÌ WÍ FÚN UN PÉ --> ÌWỌ YÓÒ SÌ BÍ ỌMỌKÙNRIN KAN.

Onidajo 13:17 Manoa sì béèrè lówọ angẹli Olúwa nàà pé, “Kí ni orúkọ rẹ, kí àwa bá à lẹ̀ fi ọlá fún ọ nígbà tí ọrọ̀ rẹ bá ẹ?” **[H6383 piliy ■]** (18) Şugbọn angẹli Olúwa nàà dáhùn pé, “Èéşẹ̀ tí iwọ́ n béèrè orúkọ mi? İyanu ni, ó kojá ìmọ.”

ÈÉŞẸ̀ TÍ ÌWỌ́ N BÉÈRÈ ORÚKỌ MI? İYANU NI, Ó KOJÁ ÌMỌ?

Onidajo 13:20 Bí èlà ahọn iná ti là jáde láti ibi pẹpẹ̀ ìrúbọ nàà sí ọrun, angẹli Olúwa gòkè re ọrun láàrín ahọn iná nàà. Nígbà tí wọn rí ìşẹ̀lẹ̀ yìí, Manoa àti aya rẹ̀ wólẹ̀ wọn sì dojúbolẹ̀. (21) Nígbà tí angẹli Olúwa nàà kò tún fi ara rẹ̀ han Manoa àti aya rẹ̀ mọ, Manoa wá mọ̀ pé angẹli Olúwa ni. (22) Manoa sọ fún aya rẹ̀ pé, “Dájúdájú àwa yóò kú nítorí àwa ti fi ojú rí Ọlórún.”

ANGẸLI OLÚWA GÒKÈ LỌ NÍNÚ ÌJÌ INÁ PẸPẸ̀ NÀÀ --> ÀWA YÓÒ KÚ NÍTÒÓTỌ, NÍTÓRÍ ÀWA TI RÍ ỌLÓRUN.

(Èrò tèmi ni pé: Ohun mэта dúró jáde nínú Onídàájọ́ 13. Mánòà béèrè fún orúkọ nàà, gan-an gégé bí Jékòbù ti şe nínú Jénésísì 32. A tún fi orúkọ nàà pamọ̀ fún Mánòà, ní àkókò yìí pèlú idí tí a sọ jáde. Ọrọ̀ Héberù tí a fi fún idí nàà ni piliy (H6383). Bíbélì KJV tú piliy sí "ìkòkò." Piliy ní itumọ̀ ohun tí ó ju bí a lẹ̀ mọ̀ lọ ní iyanu. Piliy wá láti gbòngbò kan nàà pèlú pele (H6382), ọrọ̀ tí a tú sí "Alátayébáyé" nínú Aísáyà 9:6, nìbí tí a ti pe orúkọ ọmọ̀ tí a bí fún wa. Ángẹ̀lì Olúwa kan nàà yìí wá gòkè lọ nínú ọwọ̀-iná pẹpẹ̀ nàà. İparí ọrọ̀ Mánòà fúnra rẹ̀ kì í şe "a ti rí ángẹ̀lì kan." İparí ọrọ̀ Mánòà ni "a ti rí Ọlórún.")

B6. BALÓGUN NÍBÀDÌ JERIKO — TÍ A JÓSÌN FÚN, TÍ BÀTÀ SÌ YỌ

Joşua 5:13 Nígbà tí Joşua súnmọ̀ Jeriko, ó wo òkè ó sì rí ọkùnrin kan tí ó dúró ní iwájú rẹ̀ pèlú idà ní ọwọ̀ rẹ̀. Joşua sì tò ọ̀ lọ, ó sì bí í pé, “Njẹ̀ iwọ̀ wá fún wa tàbí fún ọ̀tá a wa?” **[H8269 sar ■]** (14) “Kì í şe fún èyíkéyìí ó fèsì, şugbọn gégé bí olórí ogun Olúwa ni mo wá nísinsin yìí.” Nígbà nàà ni Joşua sì wólẹ̀ ní iwájú u rẹ̀ ní ìbèrù, ó sì bí í léèrè, “Kí ni Olúwa ní í sọ fún ìránşẹ̀ rẹ̀?” (15) Olórí ogun Olúwa sì dá a lóhùn pé, “Bọ̀ sálúbàtà rẹ̀ kúrò ní ẹşẹ̀ rẹ̀, nítorí pé ibi tí iwọ̀ dúró sí yìí, ilẹ̀ mímọ̀ ni.” Joşua sì şe bẹ̀.

JOŞUA WÓLẸ̀ NÍ OJÚ RẸ̀ SÍ ILẸ̀, Ó SÌ FORÍBALẸ̀ --> BỌ BÀTÀ RẸ̀ KÚRÒ LẸŞẸ̀ RẸ̀; NÍTÓRÍ IBI TÍ ÌWỌ DÚRÓ JẸ MÍMỌ.

İWOYE ỌTỌ, İŞẸ̀LẸ KANNÁÀ — àwọn ọkùnrin méjì tí a sọ fún láti bọ̀ bàtà wọn

Eksodu 3:5 Olúwa sì wí fún Mose pé, “Má şe súnmọ̀ ihín yìí, bọ̀ sálúbàtà rẹ̀ kúrò ní ẹşẹ̀ rẹ̀, nítorí ibi tí iwọ̀ dúró sí í nì ilẹ̀ mímọ̀ ni.”

BỌ SÁLÚBÀTÀ RẸ KÚRÒ NÍ ẸŞẸ RẸ, NÍTÓRÍ IBI TÍ ÌWỌ DÚRÓ SÍ Í NÌ ILẸ MÍMỌ NI.

(Àwọn èrò ti ara mi: Şàkíyèsì bí ikanni kan nàà, tí a fi fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ ọrọ̀ kan nàà sọ, ti a fi fún àwọn ọkùnrin méjì tó yàtò síra, ọrúndún mélòó kan sí ara wọn. Ní ègbé igbó igi, ikanni nàà wá láti ẹnu ohùn tí ọrọ̀ Bíbélì pè ní LOOLÒRUN àti Ọlórún. Ní ègbé Jeriko, ikanni nàà wá láti ẹnu ọkùnrin kan tí ó dúró nìbẹ̀ pèlú idà ní ọwọ̀ rẹ̀. Ọkùnrin yìí ní ègbé Jeriko jẹ̀ kí Joşua wólẹ̀ lórí ojú rẹ̀ kí ó sì foríbalẹ̀ fún ọkùnrin yìí. Ọkùnrin yìí ní ègbé Jeriko kò dá Joşua dúró láti má a foríbalẹ̀. Fì èyí wéra pèlú ohun tí ángẹ̀lì tòótọ̀ tí a dá şe nígbà tí ọkùnrin kan gbiyànjú láti foríbalẹ̀ fún ángẹ̀lì nàà. Ángẹ̀lì nàà wí pé, “Ènikẹ̀jì ìránşẹ̀ rẹ̀ ni mi” (İşípáyà 19:10). Ángẹ̀lì nàà wí pé, "sin Ọlórún" (İşípáyà 22:9). Jòhànú gbiyànjú láti foríbalẹ̀ fún ángẹ̀lì nàà nígbà méjì. Ángẹ̀lì kan kò láti gba ifíbalẹ̀ Jòhànú nígbà méjì. Kò sí ènikẹ̀ni tí ó kò ifíbalẹ̀ Joşua ní ègbé Jeriko.)

B7. NÍSÌSÌYÍ, MAJEMÚ TITUN SỌ ÒRÒ KAN TÓ ŞE KEDERE

Johanu 1:18 Kò sí ẹnì tí ó rí Ọlórún rí, bí kò şe òun nìkan, àní ọmọ̀ rẹ̀ kan şoşo, ẹnì tí òun pàápàá jẹ Ọlórún, tí ó sì wà ní ìbàşepọ̀ tí ó súnmọ̀ jùlọ̀ pèlú baba, òun nàà ni ó sì fì í hàn. **[G1834 exegeomai ■]** **[G3439 monogenes ■]**

KÒ SÍ ẸNÌKAN TÍ Ó RÍ ỌLÓRUN RÍ --> ỌMỌ BÍBÍ KANŞOŞO NÍ Ó TI FÌ Í HÀN.

Johanu 5:37 Àti Baba tìkára rẹ̀ tí ó rán mi ti jẹrìí mi. Èyin kò gbọ̀ ohùn rẹ̀ nígbà kan rí, bẹ̀ ni ẹ̀ kò rí ìrísí rẹ̀.

ÈYIN KÒ GBỌ OHÙN RÈ NÍGBÀ KAN RÍ, BÈÈ NI Ẹ KÒ RÍ ÌRÍSÍ RÈ.

1 Timotiu 6:16 Ẹnikan soṣo tí ó jẹ àìkú, tí ń gbé inú ìmọ̀lẹ̀ tí a kò lè súnṣọ́, ẹni tí ènìyàn kan kò rí rí, tí a kò sì lè rí: ẹni tí ọlá àtí agbára títí láé ń ẹ̀ tirẹ̀. Àmín.

TÍ ẸNÍ GBÉ INÚ ÌMỌ̀LẸ̀ TÍ A KÒ LÈ SÚNṢỌ́ --> ẸNI TÍ ÈNÌYÀN KAN KÒ RÍ RÍ, TÍ A KÒ SÌ LÈ RÍ.

Nísinsinyí, fí ìdàjì méjèjè ti Bíbélì sí ẹgbẹ̀ ara wọn kí o sì ka ìdàjì méjèjè náà papọ̀.

Májèmú Láéláé sọ, léraléra, pé àwọn ènìyàn RÍ ẹnikan yìí, wọn bá a sọrọ̀, wọn jẹun níwájú rẹ, wọn bá a jà, wọn sì yè.

Májèmú Tuntun sọ, ní kedere àtí ní ìgbà méta, pé kò sí ẹnikẹni tí ó tū rí Ọlórùn Baba rí, kò sì sí ẹnikẹni tí ó lè rí Ọlórùn Baba.

Àwọn àsoyẹ méjèjè jẹ òtítọ̀. Nítorí náà, ẹni tí àwọn ènìyàn rí nínú Májèmú Láéláé àtí Baba tí àwọn ènìyàn kò lè rí kì í ẹ ẹni kan náà. Jòhànù sọ ẹni tí ó jẹ ẹni tí a rí náà. Jòhànù sọ pé ẹni tí a rí náà ni Ọmọ bíbí kan soṣo, Ọmọ tí ó wà ní àyà Baba. Jòhànù sọ pé Ọmọ bíbí kan soṣo náà ti darí Ọlórùn Baba jáde sí ibi tí a ti lè rí Ọlórùn Baba.

[ẸSẸ MẸWU TI A KA POO — KÒ SÍ ẸSẸ KAN SOṢO TÍ Ó SỌ ÈYÍ FÚNRARÈ]

(Èrò ọkàn mi fúnra mi: Sọra kí o sì jẹ olóòótọ̀ ní ihín gan-an, nítorí èyí gan-an ni ibi tí ẹnikan lè bèrẹ̀ sí fí kún inú Bíbélì. Ohun tí a sọ ní TÍTÒYÍN RÍN: ẹsẹ Májèmú Láéláé fúnra rẹ̀ ń pe ẹnikan tí a rán yìí ní OLUWA àtí Ọlórùn, àwọn ènìyàn tí wọn sì pàdé ẹnikan tí a rán yìí náà sọ ohun kan náà. Apá yẹn kì í ẹ àlàyé tí a fí ọgbọn dá. Apá yẹn ni ohun tí àwọn gbólóhùn náà sọ fúnra wọn. Ohun tí A DÁ NÍPA JÍJỌ ẸSẸ PỌ̀: pé ẹnikan tí a lè fí ojú rí yìí ní pàtàkì jẹ Ọmọ náà. Kò sí ẹsẹ kan soṣo tí ó sọ pé "àrìjẹlì OLUWA nínú Genesisi 16 ni Jesu." Àlàyé yìí ni a dá nípa fífi Johannu 1:18, Johannu 5:37, àtí 1 Timoteu 6:16 sí ẹgbẹ̀ àwọn itàn Májèmú Láéláé, kí a sì bèrè pé ta ni a rí. Ìdì niyẹn tí àmì itókasi fí wà nìbẹ̀, àmì itókasi náà sì máa wà nìbẹ̀.)

B8. ÌRÁNŞẸ-TÍ-Í-ŞẸ-OLUWA SÌ TÚN FARAHAN NÍ ÒPIN GAN-AN TI MÁJÈMÚ LÁÉLÁÉ

Malaki 3:1 “Wò ó, Èmi yòò ran ìránşẹ mi, yòò tún ọ̀nà ẹ̀ şáájú mi. Nígbà náà ni Olúwa, tí èyìn ń wa, yóò dé ni òjìjì sí tẹ̀mpilì rẹ; àní oníşẹ májèmú náà, tí inú yín dùn sí, yóò dé,” ni Olúwa àwọn ọ̀mọ-ogun wí.

[H4397 malak ■]

ÈMI YÓÒ RÁN ÌRÁNŞẸ MI + YÓÒ TÚN Ọ̀NÀ Ẹ̀ ŞÁÁJÚ MI --> OLÚWA YÓÒ SÌ LỌ́LỌ́ DẸ SÍ TẸ̀MPILÌ RẸ, ÀNÍ ÌRÁNŞẸ MÁJÈMÚ NÁÀ.

ÌWÒYE ỌTỌTỌ, ÌŞẸLẸ KANNÁÀ — ìránşẹ tí a şèlérí, àtí ìránşẹ tí a dá mò

Marku 1:2 Gégé bí a ti kọ ọ̀ nínú ìwé wòlù Isaiah pé, “Èmi yóò ran oníşẹ mi síwájú rẹ, Ẹni tí yóò tún ọ̀nà rẹ ẹ̀.” (3) “Ohùn ẹni tí ń kígbe ní ijù, ‘Ẹ tún ọ̀nà Olúwa ẹ̀, ẹ ẹ̀ ojú ọ̀nà rẹ kí ó tọ́.’” (4) Johanu dé, ẹni tí ó ń tẹ̀nibọ̀mi ní aginjù, tí ó sì ń wàásù itẹ̀bọ̀mi ìrò̀núpíwàdà fún ìdàríjì ẹ̀şẹ̀.

ÈMI YÓÒ RÁN ONÍŞẸ MI SÍWÁJÚ RẸ, ẸNI TÍ YÓÒ TÚN Ọ̀NÀ RẸ Ẹ̀ŞẸ --> Ẹ Ẹ̀ŞẸ OJÚ Ọ̀NÀ RẸ KÍ Ó TỌ.

(Àwọn èrò tẹ̀mi fúnra mi: Malaki 3:1 dárúkọ̀ àwọn ẹni méjì tí a rán ní ẹ̀şẹ kan soṣo. Ẹni àkọ́kọ̀ tí a rán lọ síwájú láti pa ọ̀nà mò. Ẹni kejì tí a rán ni a ń pé ní "Oluwa" àtí "ìránşẹ májèmú." Ẹni kejì yìí ni ẹni tí ń bọ̀ wá sí tẹ̀mpilì Oluwa fúnra rẹ. Marku sí Ìhìnrere Marku sílẹ̀ pẹ̀lú isọrọ̀ ọ̀rọ̀ yẹn gan-an láti Malaki 3:1. Marku pe olùpapa ọ̀nà náà ní Johanu, nínú aginjù. Èyí fí ẹni kejì tí a rán sílẹ̀ láidárúkọ̀ láti ọ̀wọ̀ Marku nígbà náà. Májèmú Láéláé parí pẹ̀lú idúró de ìránşẹ kan tí í ẹ Oluwa. Májèmú Tuntun sì bèrẹ̀ pẹ̀lú ìránşẹ kan náà tí ń rìn wọlé.)

C. IGI TÍ A GBÉ LÉ ỌMỌ KANŞOŞO NÁÀ — ABRAHAMU ÀTÍ ISAAKI LÓRÍ ÒKÈ

C1. Genesisi 22:2 Ọlórún sì wí pé, “Mú ọmọ rẹ, àní Isaaki ọmọ rẹ kan soṣo nì, tí iwo fẹràn, lọ sí ilẹ Moria, kí o sì fi rú ẹbọ sísun nǐbẹ lórí ọkan nínú àwọn òkè tí èmi yóò sọ fún ọ.” **[H3173 yachiyd ■]**

MÚ ỌMỌ RẸ WÁ NÍSÌNYÍ, ỌMỌ RẸ KANṢOṢO, ISAANKI, ẸNI TÍ Ò NÍFẸẸ --> RÚBỌ RẸ NÍBẸ FÚN ẸBỌ SÍSUN.

C2. Genesisi 22:6 Abrahamu sì gbé igi ẹbọ sísun náà ru Isaaki, òun fúnra rẹ sì mú iná àti ọbẹ. Bí àwọn méjèjì tí nì lẹ, **[H6086 ets ■]**

ABRAHAMU SÌ GBÉ IGI ẸBỌ SÍSUN NÁÀ RU ISAANKI --> BÍ ÀWỌN MÉJẸJÌ TÍ NÌ LỌ.

(Àwọn èrò tèmi: Nínú Jénésìsì 22:6, baba náà kò gbé igi náà. Ísààkì nì ó gbé igi náà gòkè òkè náà. Ábúráhámù yóò gbé Ísààkì sóri igi náà. Ọrọ Héberù fún igi náà nì ets (H6086). Ets nì ọrọ tí a máa nì lò déédéé fún igi tí nì dàgbà. Ets tún nì ọrọ tí a máa nì lò déédéé fún igi tí a tì gé. Ets nì ọrọ kan náà tí a lò fún igi iyè. Ets nì ọrọ kan náà tí a lò fún igi tí ó wà nì ààrín ọgbà náà.)

C3. Genesisi 22:7 Isaaki sì sọ fún Abrahamu baba rẹ wí pé, “Baba mi.” Abrahamu sì dalóhùn pé, “Èmi niyí ọmọ mi.” Isaaki sì tún wí pé, “Wò ó iná àti igi niyí, sùgbón nǐbo nì ọdọ-àgùntàn fún ẹbọ sísun náà wà?” (8) Abrahamu sì dàhùn pé, “Ọmọ mi, Ọlórún fúnra rẹ nì yóò pèsè ọdọ-àgùntàn fún ẹbọ sísun náà.” Bẹẹ nì àwọn méjèjì jùmọ nì lẹ.

NÍBÌ TÍ ÀGÙTÀN FÚN ẸBỌ SÍSUN WÀ? --> ỌLỌRUN NÍ YÍÓ PÈSÈ ÀGÙTÀN FÚN ARA RẸ.

C4. Genesisi 22:13 Abrahamu sì gbójú sókè, ó sì rí àgbò kan tí ó fi iwo há pàntírí, ó sì lọ mú un, ó sì fi rú ẹbọ sísun dípò ọmọ rẹ.

ÀGBÒ KAN TÍ Ó HÁ SÍNÚ IGBÓ NÍPA ÌWO RẸ --> Ó FI RÚ ẸBỌ SÍSUN NÍ IPÒ ỌMỌ RẸ.

Genesisi 22:14 Abrahamu sì pe orúkọ ibẹ nì, Jehofah Jire. Bẹẹ nì a sì nì wí títí di òní olónií pé, “Ní orí òkè Olúwa, nì a ó tì pèsè.”

NÍ ORÍ ÒKÈ OLÚWA, NÌ A Ó TÌ PÈSÈ.

(Awọn ero mi tikára mi: Ronú lórí ibèrè ọmọ náà lẹẹkan sí i nínú Jénésìsì 22:7: nǐbo nì ọdọ-àgùntàn náà wà? Abrahamu dá ibèrè náà lóhùn. Idáhùn Abrahamu jinlẹ ju bí ó tì mọ lẹ. Abrahamu wí pé, "Ọlórún yóò pèsè ọdọ-àgùntàn fún ara rẹ fún ẹbọ sísun." Gbólóhùn yẹn lè nì ìtumọ méjì. Ìtumọ kan nì pé Ọlórún yóò rí ọdọ-àgùntàn kan fún lílò ara rẹ. Ìtumọ miiran nì pé Ọlórún yóò pèsè ara rẹ gan-an gégé bí ọdọ-àgùntàn náà. Ohun tí Ọlórún pèsè nì ọjó náà nì tí gidi nì AGBÒ, kì í ẹ ọdọ-àgùntàn. Agbò jẹ àgùntàn akọ tí ó tì dàgbà pátápátá. Agbò yí kú nì ipò ọmọ náà, tí a mú nì iwo. Ibèrè Ísààkì nì a dàhùn lórí òkè náà nì ọnà kan. Ibèrè Ísààkì tún jẹ èyí tí kò tū nì idáhùn nì ọnà miiran. A sì jẹ ọdọ-àgùntàn kan nì gbèsè. Abrahamu fún ibi náà nì orúkọ pèlú ilérí kan nì àkókò ọjó iwájú: "lórí òkè Olúwa nì a ó rí i.")

ÌWÒRÁN ỌTỌTỌ, ÌṢẸLẸ KANNÁÀ — ọmọ tí ó gbé igi náà, àti Ọmọ tí ó gbé àgbélébùú náà

Genesisi 22:6 Abrahamu sì gbé igi ẹbọ sísun náà ru Isaaki, òun fúnra rẹ sì mú iná àti ọbẹ. Bí àwọn méjèjì tí nì lẹ,

ABRAHAMU GBE IGI LE ISAANKI ỌMỌ RẸ LÁRA --> WỌN JỌ LỌ PÈLÚ ARA WỌN.

Johanu 19:17 Nítorí náà, wọn mú Jesu, ó sì jáde lẹ, ó ru àgbélébùú fúnra rẹ sí ibi tí à nì pè nì ibi agbárí, nì èdè Heberu tí à nì pè nì Gọlgota.

NÍTORÍ NÁÀ, WỌN MÚ JESU, Ó SÌ JÁDE LỌ, Ó RU ÀGBÉLÉBÙÚ FÚNRA RẸ SÍ IBI TÍ À NÌ PÈ NÌ IBI AGBÁRÍ.

Johanu 19:18 Níbi tí wọn gbé kàn án mọ àgbélébùú, àti àwọn méjì miiran pèlú rẹ, nìhà ihín àti nìhà kejì, Jesu sì wà láàrín.

NÍBẸ NÌ WỌN KÀN Á MỌ AGBELEBU + JESU WÀ LÁRÍN.

(Àwọn èrò tèmi fúnrami: Baba kan, ọmọ kan soṣo tí baba náà nífẹẹ rẹ, òkè kan, igi tí a gbé sí orí èyìn ọmọ náà fúnra rẹ, àti ọmọ náà tí nì rìn gòkè lẹ lábé igi náà. Ìran yí ẹlẹ lẹméméjì nínú Bíbélí. Ìgbà kùní, nínú Jénésìsì 22, Ọlórún dá ọbẹ náà dúró. Ọlórún fi àgbò kan rọpọ ọmọ náà. Ìgbà kejì, nì àgbélébùú, kò sí ẹnikẹni tí ó dá ikú náà dúró. Nì àkókò yí, Ọmọ náà nì ẹni tí ó rọpọ. Ẹàkíyèsì iyàtọ kan sù láàrín àwọn ìran méjèjì. Ísààkì bi léèrè pé, "nǐbo nì ọdọ-àgùntàn náà wà?" Kò sí idáhùn sí ibèrè Ísààkì nì ọjó náà. Idáhùn náà dé léyìn náà, nì Odò Jódánì, láti ọdọ Jòhánù. Jòhánù tọka sí ọkúnrin kan tí nì rìn wá sí ọdọ rẹ.)

C5. Johanu 1:29 Nì ọjó kejì, Johanu rí Jesu tí ó nì bọ wá sí ọdọ rẹ, ó sì wí pé, “Wò ó, Ọdọ-àgùntàn Ọlórún, ẹni tí ó kó ẹṣẹ ayé lẹ!

Ó SÌ WÍ PÉ, “WÒ Ó, ỌDỌ-ÀGÙTÀN ỌLỌRUN, ẸNI TÍ Ó KÓ ẸṢẸ AYÉ LỌ.

C6. Genesisi 22:2 Ọlọrun sì wí pé, “Mú ọmọ rẹ, àní Isaaki ọmọ rẹ kan soṣo nì, tí iwọ fẹràn, lọ sí ilẹ Moria, kí o sì fi rú ẹbọ sísun nǐbẹ lórí ọkan nínú àwọn òkè tí èmi yóò sọ fún ọ.”

Johanu 3:16 “Nítorí Ọlọrun fẹ aráyé tó bẹẹ gẹẹ, tí ó fi ọmọ rẹ kan soṣo fún nì, kí ẹnìkẹni tí ó bá gbà á gbọ, má bà á sègbé, sùgbọ́n kí ó lè ní iyè àìnípẹkun. **[G3439 monogenes ■]**

OMỌ Ọ RẸ KANṢOṢO, ẸNI TÍ IWỌ FẸRÀN --> Ó FI OMỌ BÍBÍ RẸ KANṢOṢO FÚNNI.

C7. Heberu 11:17 Nípa ìgbàgbọ̀ nì Abrahamu, nígbà tí a dán an wò láti, fi Isaaki rú ẹbọ: àní òun ẹni tí ó rí ilé rí gba múra tan láti fi omọ bíbí rẹ kan soṣo rú ẹbọ. (18) Nípa ẹni tí wí pé, “Nínú Isaaki nì a ó ti pe irú-omọ rẹ.” (19) Ó sì rò ó sì pé Ọlọrun tilẹ̀ lè gbé e dídè kúrò nínú òkú, bẹẹ̀ nì, bí a bá sọ ọ̀ lónà àpẹrẹ, ó gbà á padà.

Ó FI OMỌ RẸ KANṢOṢO RÚBỌ --> Ó SÌ RÒ Ó PÉ ỌLỌRUN LẸ JÍ I DÌDE KÚRÒ NÍNÚ ÒKÚ.

(Èrò inú mi: Ònkòwé iwé Héberù lo ọ̀rọ̀ Gíríkì kan nàà fún Ísààkì tí Jòhànù lò fún Jèsù. Ọ̀rọ̀ nàà nì "àkóbí kanṣoṣo," monogenes (G3439). Ònkòwé iwé Héberù sọ fún wa ohun tí Ábúráhámù ní ronú lórí nì ọ̀nà tí ó ní gòkè lẹ̀ sọ́rí òkè nàà. Ábúráhámù ní ronú pé Ọlọrun lè jí omọkùnrin nàà dídè kúrò nínú òkú. Ábúráhámù sọ fún àwọn ọ̀dómọkùnrin ní ẹsẹ̀ òkè nàà pé, "Èmi àti omọ nàà yóò lọ síbẹ̀, a ó sì máa jòsìn, a ó sì tún padà tọ̀ yín wá." Ábúráhámù ní irètí láti bọ̀ padà sọkalẹ̀ lórí òkè nàà pẹ̀lú Ísààkì. Ábúráhámù gba Ísààkì padà, gégé bí ònkòwé iwé Héberù ti sọ, "ní àwòrán." Àwòrán nǐbí tùmọ̀ sí àpẹrẹ̀ tàbí àmì. Ọjọ̀ mẹ́ta lẹ́yìn àṣẹ̀ nàà, omọkùnrin kan tí ó dà bí ẹni tí ó ti kú padà wá yè.)

AKIYESI KAN LÓRÍ IBI NÀÁ — àkíyèsí ìtilẹ̀yìn kan, kí í ṣe ẹ̀tọ̀ tí àwọn ẹsẹ̀ nàà nì sọ tààràtà

2 Kronika 3:1 Nígbà nàà, Solomoni bèrẹ̀ sí ní kọ̀ ilẹ̀ Olúwa ní Jerusalemu lórí òkè Moria, nǐbí tí Olúwa ti farahan baba a rẹ Dafidi. Ní orí ilẹ̀ ipakà Arauna ará Jebusi, ibi tí Dafidi pèsè.

NÍGBÀ NÀÁ, SOLOMONI BẸ̀RẸ̀ SÍ NÍ KỌ̀ ILẸ̀ OLÚWA NÍ JERUSALEMU LÓRÍ ÒKÈ MORIA.

[ẸSẸ MẸWU TI A KA POO — KÒ SÍ ẸSẸ KAN ṢOṢO TÍ Ó SỌ ÈYÍ FÚNRARẸ]

(Àwọn èrò ọ̀kàn mi: Jénèsìsì 22:2 sọ orúkọ ibi tí Ọlọrun rán Ábúráhámù sí gégé bí ilẹ̀ Móríah. 2 Kíróníkà 3:1 sọ orúkọ ibi tí Sólómònì kọ̀ tẹ̀mpilì sí gégé bí Òkè Móríah, ní Jerúsálẹ̀mù. Òkè irúbo tó fẹrẹ́ ṣẹlẹ̀ sí Ísààkì àti òkè gbogbo irúbo tí ó tẹ̀ lẹ̀ e nínú tẹ̀mpilì nítorí nàà ní orúkọ kan nàà. Jerúsálẹ̀mù pẹ̀lú nì ilú kan nàà tí àwọn omọ ogun ti kan Jèsù mọ́gi lóde idí odi ilú nàà. Sọ ohun tí àwọn ẹsẹ̀ nàà sọ nikan. Àwọn ẹsẹ̀ nàà kò sọ pé Gólgótà jẹ̀ àpáta kan nàà pẹ̀lú Móríah. Àwọn ẹsẹ̀ nàà sọ pé orúkọ kan nàà, ọ̀wọ̀ àwọn òkè kan nàà, àti ilú kan nàà nì. Ọ̀rọ̀ Ábúráhámù fúnra rẹ̀ nì pé "ní orí òkè OLúwa nì a ọ̀dò tí rí i." Ábúráhámù sọ àwọn ọ̀rọ̀ wọ̀nyẹn ní ìgbà iwájú.)

PÍPÍTÀN

Johanu 8:56 Abrahamu baba yín yò láti rí ọjọ̀ mi, ó sì rí i, ó sì yò.” (57) Nítorí nàà, àwọn Júù wí fún un pé, “Ọdún rẹ kò ì tó àádọ́ta, iwọ sì ti rí Abrahamu?” (58) Jesu sì wí fún wọn pé, “Lóòótọ̀ lóòótọ̀ nì mo wí fún yín, kí Abrahamu tó wà, èmi ti wa.” (59) Nítorí nàà wọn gbé òkúta láti sọ̀ lù ú, sùgbọ́n Jesu fi ara rẹ pamọ̀, ó sì jáde kúrò ní tẹ̀mpilì.

KÍ A TÓ BÍ ABRAHAMU, EMI NÌ --> NÍGBÀ NÀÁ NÌ WỌN GBÉ OKUUTA SÓKÈ LÁTI SỌ Ọ NÍ.

(Ìrò tẹ̀mì fúnra mi: Fi àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ méjì yìí sí ẹ̀gbẹ̀ ara wọn kí iyàtọ̀ nàà kọ̀nì. Ní ibi ìgbọ̀, ohùn tí ó jáde nínú iná nàà wí pé Èmi Nì. Mósè bo ọjù rẹ̀ ní ibi ìgbọ̀ nàà. Nínú tẹ̀mpilì, ọ̀kùnrin kan tí ó dúró níwájú ogunlógò wí pé Èmi Nì. Ogunlógò nàà kò òkúta ọ̀. Ogunlógò nàà kò dàrú nípa ohun tí Jèsù wí. Ogunlógò nàà mọ ohun tí Jèsù wí gan-an. Ogunlógò nàà dá ọ̀rọ̀ Jèsù lẹ́jọ̀ pé ó yẹ̀ fún síso ọ̀kúta pa. Sàkíyèsí pẹ̀lú pé Jèsù kò wí pé "kí a tó bí Abrahamu, MO WÀ tẹ̀lẹ̀." Jèsù wí pé Èmi Nì.)

ÀDÁYÈWÒ ÌDÁNRAWÒ

1. Genesisi 1:26 — Ọlọrun sì wí pé, Ẹ jẹ́ kí a dá ènìyàn ní àwòrán ara wa:

- a) gégé bí àwòrán wa
- b) wò ó, ó dára gidigidi
- c) ní àwòrán Ọlọrun nì ó dá a

2. Jénèsìsì 16:13 — Ó sì pe orúkọ Olúwa tí ó bá a sọ̀rọ̀:

- a) Ìwọ Ọlórún rí mi
- b) mo ti rí Ọlórún lójúkojú
- c) Èmi nìyí; rán mi

3. Eksodu 3:14 — Ọlórún sì wí fún Mose pé:

- a) Èmi ni Ọlórún baba rẹ
- b) ÈMI NI ẸNI TÍ MO JẸ
- c) Èmi ni OLUWA, kò sì sí ẹlòmíràn

4. Jòhánù 8:58 — Jésù wí fún wọn pé, Lóòótọ́, lóòótọ́, mo wí fún yín:

- a) Baba yín Abrahamu yò láti rí ojò mi
- b) Kí Abrahamu tó wà, Èmi ni
- c) Kò sí ẹnìkẹni tí ó tí rí Ọlórún rí

5. Àwọn Onídáájọ́ 13:22 — Mánòà sì wí fún aya rẹ pé, Àwa yóò kú dájúdájú:

- a) nítorí ọkúnrin aláìmọ́ ètè ni èmi
- b) nítorí ibi tí ìwọ dúró jẹ ilẹ́ mímọ́
- c) nítorí a ti rí Ọlórún

6. Jósúa 5:15 — Olórí ẹgbẹ ọmọ ogun Olúwa sì wí fún Jósúa pé:

- a) Bọ bàtà rẹ kúrò ní ẹsẹ rẹ
- b) Ìwọ n bá tiwa ni, tàbí ti àwọn ọtá wa?
- c) Padà sí ọdọ olówó rẹ

7. Jẹnẹsìsì 22:8 — Ọlórún yóò pèsè ọdọ àgùntàn fún ẹbọ sísun fúnra rẹ:

- a) ó sì gbé e lé Isaaki ọmọ rẹ lórí
- b) ẹbẹ ni àwọn méjèjè jọ lọ pọ
- c) wo iná àti igi nàà

ÀWỌN ÌDÁHÙN: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

BAWO NI ẸKỌ YII ŞE PIN SÍ AWỌN ẸYA

BÍ ÒJÌJÌ ŞE N TÓKA SÍ ÌMÓLẸ: IGI TÍ A GBÉ LÉ ÍSÁÀKÌ LÉYÌN (JẸNẸSÌSÌ 22:6) ÀTI ÀGBÉLÉBÙÚ TÍ A GBÉ LÉ ỌMỌ NÁÀ LÉYÌN (JÒHÁNÙ 19:17). ÒJÌJÌ NÁÀ FARAHÀN LÓRÍ ÒKÈ. ARA NÁÀ FARAHÀN NÍ ÒDE ÌLÚ.

--> ÌYAPA KÚKÚRÚ: "ÀWA" ÀTI "TIWA" NÍNÚ GENESIS 1:26, TÍ A SO PỌ MỌ "OLÚWA KAN ŞOŞO" NÍNÚ DIUTARÓNÓMÌ 6:4, SÍ ÒNÀ SÍ ÌKÉKỌ́ KÍKÚN NÍPA ỌLÓRUN-MÉTALÓKAN. ỌLÓRUN-MÉTALÓKAN JẸ ỌLÓRUN KAN, PẸLÚ BABA, ỌMỌ, ÀTI ẸMÍ MÍMỌ TÍ A DÁRÚKỌ GÉGÉ BÍ ÈNÌYÀN ỌTỌTỌ NÍ GBOGBO BÍBÉLÌ. ÌKÉKỌ́ YÌI KÀN KAN ẸGBẸ ÌKÉKỌ́ KÍKÚN YẸN NÌKAN.

--> ÌŞÍPAYÁ TÍ Ó LẸ ŞẸẸŞE: JÁKÓBÙ BÉÈRẸ LỌWỌ ẸNI TÍ Ó JÀ PỌ MỌ Ọ NÍNÚ JẸNẸSÌSÌ 32 FÚN ORÚKỌ ẸNI JÍJÀ NÁÀ FÚNRA RẸ ÀTI PÉ A KỌ Ọ (JẸNẸSÌSÌ 32:29). MÁNOÀ BÉÈRẸ LỌWỌ ÀNGẸLÌ OLÚWA FÚN ORÚKỌ ÀNGẸLÌ NÁÀ FÚNRA RẸ A SÌ SỌ FÚN UN PÉ ORÚKỌ NÁÀ JẸ PILIY (H6383), TÍ Ó JẸ ÌYANU JÚLỌ LÁTI MỌ (ÀWỌN ONÍDÁÁJỌ 13:18). AÍSÁYÀ SÌ WÍ PÉ ỌMỌ TÍ A BÍ FÚN WA NÍ A Ó PẸ NÍ ÌYANU, PELE (H6382), LÁTI GBOŌRÒ KAN NÁÀ (AÍSÁYÀ 9:6). ORÚKỌ TÍ A FI PAMỌ NÍNÚ MÁJẸMÚ LÁÉLÁÉJÌ NI A KÉDE LÓRÍ ỌMỌ ỌWỌ KAN. NÍ ÒPIN BÍBÉLÌ, BÍ Ó N GÙN KÚRÒ NÍ ỌRUN, JESU ŞÌ NÍ ORÚKỌ KAN TÍ KÒ SÍ ẸNÌKAN TÍ Ó MỌ BÍ KÒ ŞE ÒUN NÌKAN (ÌŞÍPAYÁ 19:12). A TI FI ORÚKỌ NÁÀ FÚNNI, ORÚKỌ NÁÀ SÌ ŞÌ JINLẸ JU BÍ A TI SỌ NÍNÚ ẸKỌ YÌI LỌ.

ỌRỌ PÀTÀKÌ NÍ GIRIÌKÌ

“bíbí kanşoşo” — G3439 monogenes — àkọbí kanşoşo; ọkan şoşo; ẹyọ kanşoşo nínú irú rẹ

A lo ọrọ nàà Monogenes fún Ọmọ nàà. A tún lo Monogenes fún Isaaki nínú Heberu 11:17.

“kéde” — G1834 exegeomai — láti darí jáde; láti mú jáde; láti sọ ní kíkún; láti mú kí ó dì mímọ

Kò sí ẹnìkẹni tí ó tí rí Ọlórún rí. Ọmọ bíbí kanşoşo nàà ti mú Ọlórún jáde sí gbangba nìbì tí a ti lè rí Ọlórún.

ỌRỌ KÍKỌ HÍBÍRÙ

“**ángẹ̀lì / onṣẹ́**” — **H4397 malak** — ẹni tí a rán; onṣẹ́; ángẹ̀lì

Ọrọ̀ yìí n dárúkọ ìránṣẹ́, kíi ẹ̀e irú ẹ̀dá. A n lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn ọ̀kùnrin. A n lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn wòlú. A n lo ọ̀rọ̀ yìí fún àwọn ẹ̀dá ọ̀run. Ọ̀rọ̀ yìí fúnrarẹ̀ kò lè sọ ohun tí ẹni tí a rán jẹ́ fún ọ lágé. Ọ̀rọ̀ yìí fúnrarẹ̀ kíi sọ nṣẹ́kàn múnran fún ọ bí kò ẹ̀e pé a rán ẹ̀nikan nṣẹ́. Àyíká ọ̀rọ̀ Bíbélì nì ó gbòdò sọ iyókù fún ọ. Àyíká ọ̀rọ̀ Bíbélì sì ẹ̀e bẹ̀e nínú àwọn àkọ̀sílẹ̀ wònyí, ó sọ iyókù fún ọ.

“**Ọ̀lọ̀run**” — **H430 elohim** — Ọ̀lọ̀run; àwọn ọ̀lọ̀run; Ọ̀lọ̀run tòótó

Elohim jẹ́ ọ̀nà pípọ̀. Wọn n lo Elohim leralera fún Ọ̀lọ̀run kan soṣo tòótó, pẹ̀lú ọ̀rọ̀-ìṣe ẹyọ. Ọ̀rọ̀ yìí fúnra rẹ̀ n gbé kíkún tí ikẹ̀kọ̀ yìí n wádú.

“**ọ̀kan**” — **H259 echad** — ọ̀kan; ìṣọ̀kan; àkọ̀kọ

Echad nì ọ̀rọ̀ inú gbolohun náà “Olúwa Ọ̀lọ̀run wa jẹ́ Olúwa kan.” Echad nì ọ̀rọ̀ kan náà tí a lò fún iròlẹ̀ àtì òwúrò tí a pè ní ọ̀jọ̀ KAN. Echad nì ọ̀rọ̀ kan náà tí a lò fún ọ̀kùnrin àtì aya rẹ̀ tí wọn dì ẹ̀ran-ara KAN.

“**ọ̀mọ kanṣoṣo**” — **H3173 yachiyd** — nìkan; ẹ̀nikanṣoṣo; adáwà; olùfẹ́ ọ̀kàn

Genesisì orí 22 pe Isaaki ní “ọ̀mọ rẹ kanṣoṣo” ní ìgbà mẹ́ta ọ̀tọ̀tọ̀. Yachiyd túmọ̀ sí ẹ̀nikanṣoṣo àtì aláìlẹ̀gbẹ́.

“**ìgi**” — **H6086 ets** — ìgi; ìgi (ọ̀nà); ìgi idáná; pákó; ìgi ọ̀pá

Ets jẹ́ ọ̀rọ̀ Héberù kan tí ó fí orí ìgi aláàyẹ̀ àtì ìgi tí a gé sílẹ̀ pọ̀. Ets nì ọ̀rọ̀ fún ìgi tí Abrahamu gbé lé Isaaki lóri.

“**ìkọ̀kọ / iyanu**” — **H6383 piliy** — iyanu; iyanu jùlọ̀ tí a kò lè mọ

Piliy nì ọ̀rọ̀ tí angẹ̀lì Olúwa fún Manoa láti ṣàpẹ̀júwe orúkọ ara rẹ̀. Piliy wá láti orísun kan náà pẹ̀lú orúkọ pele nínú Isaiah 9:6.

“**olórí / ọ̀mọ-aládé**” — **H8269 sar** — olórí ènìyàn; olóyè; balógun; ọ̀mọ-oba; alákóso

Sar nì orúkọ oyè tí ọ̀kùnrin tí ó fa idà yọ̀ n pè fún ara rẹ̀ ní ita Jeriko.

“**Èmi Ni**” — **H1961 hayah** — láti wà; láti dá wà; láti dì

Hayah nì gbògbò ọ̀rọ̀ tí ó wá lágé “MO NI ẸNI TI MO NI” ní ibi igbó tí n jóná.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Yoruba Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).